

TERVISEAMET

ETTEKIRJUTUS nr 12.2-1/26/1946-16

kuupäev digiallkirjas

Ettekirjutuse adressaat: Osaühing JÄRVE BIOPUHASTUS

Registrikood 10854476

Uus-Tehase tn 3, Järve linnaosa, 30328 Kohtla-Järve linn

info@idavesi.ee

RESOLUTSIOON

Terviseamet kohustab Osaühingut JÄRVE BIOPUHASTUS:

muutma veevärki varustava joogiveeallika veetöötlust selliselt, et püsivalt oleks tagatud jaotusvõrgu kaudu tarbijatele antavas joogivees raua ja mangaani sisalduste vastavus joogiveele kehtestatud kvaliteedinõuetele.

Ettekirjutuse täitmise tähtaeg: 01.07.2027

SUNNIRAHA HOIATUS

Ettekirjutusega pandud kohustuse määratud tähtajaks täitmata jätmise korral määrab Terviseamet ettekirjutuse adressaadile veeseaduse § 254 alusel **sunniraha 5 000 (viis tuhat) eurot** ettekirjutusega pandud kohustuse täitmata jätmise eest.

Sunniraha võib kuni ettekirjutuse täitmiseni rakendada korduvalt.

Sunniraha mittetasumisel edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Kohtutäiturile edastamisel lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VAIDLUSTAMISVIIDE

Ettekirjutuse peale on õigus esitada vaie Terviseametile haldusmenetluse seaduse §-s 75 sätestatud tähtaja jooksul või kaebus halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku §-s 46 sätestatu kohaselt.

ASJAOLUD

Terviseamet (edaspidi amet) viis veeseaduse (edaspidi VeeS) § 250 lg 3, korrakaitseaduse (edaspidi KorS) § 27 alusel läbi riikliku järelevahtvemenetluse Osaühing JÄRVE BIOPUHAUSTUS, (registrikood 10854476, edaspidi joogivee käitleja) suhtes eesmärgiga kontrollida Soonurme küla veevärgi joogivee kvaliteedi vastavust sotsiaalministri 24.09.2019 määruse nr 61 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ja analüüsimetodid ning tarbijale teabe esitamise nõuded¹“ (edaspidi määrus nr 61) nõuetele. Joogivee käitleja on veevärgi haldajana KorS § 15 lg 1 mõistes avaliku korra eest vastutav isik. Järelevahtvemenetluse aluseks olev ohukahtlus tekkis ametile vee terviseohutuse infosüsteemi kaudu esitatud joogivee käitleja poolt Soonurme küla veevärgist võetud joogivee analüüside tulemuste põhjal, mille kohaselt ei vastanud joogivee raua ja mangaani sisaldus kvaliteedinõuetele.

Riikliku järelevahtvemenetluse raames võttis amet 03.12.2024 joogivee kontrollproovid Soonurme küla veevärgist. Rahvatervise labori väljastatud katseprotokolli nr KL2024/V153976K kohaselt ei vastanud joogivesi määruse nr 61 kvaliteedinõuetele raua ja mangaani sisalduse osas. Analüüsitulemuste kohaselt oli raua sisaldus joogivees 550 µg/l (piirsisaldus 200 µg/l) ja mangaani sisaldus joogivees 66 µg/l (piirsisaldus 50 µg/l).

Järelevahtvemenetluse raames küsis amet 19.12.2024 kirjas nr 12.2-1/24/1946-2 joogivee käitlejalt selgitusi. Joogivee käitleja vastas ametile 08.01.2025 edastatud kirjas nr 2-3.2024/3816-1, et veevärgis puudub joogiveeallika veetöötlus, kasutatav puurkaev on amortiseerunud ning selle asemele tuleb rajada uus puurkaev koos veetöötlusega. Kuna uue puurkaevu ja veetöötluse rajamiseks sobiva kinnistu omanikud ei soovi kinnistut väiksemate osadena müüa ja palju on altkaevandatud alasid, siis ei ole puurkaevu ja veetöötluse moderniseerimine ellu viidud. Joogivee käitleja kavandab perioodil 2027-2031 Soonurme puurkaev-pumpla rekonstrueerimist ja joogivee kvaliteet viiakse vastavusse määruses nr 61 sätestatud nõuetega 2030. aasta lõpuks.

Ameti 29.01.2025 kohtumisel Lügänuise Vallavalitsuse (edaspidi vallavalitsus) ja joogivee käitlejaga lepitati kokku, et vallavalitsus tegeleb maa võõrandamisega uue puurkaevu rajamise eesmärgil ning ühiselt joogivee käitlejaga koostatakse tegevuskava koos tähtaegadega joogivee kvaliteedi vastavusse viimiseks.

Amet saatis 09.07.2025 joogivee käitlejale menetluse raames päringu, milles palus infot veevärgi joogivee kvaliteedi ja rakendatud meetmete kohta. Joogivee käitleja edastas 09.07.2025 ja 08.08.2025 vastuskirjad. Selgituste järgi maa võõrandamine ning projektiga seotud tegevused planeeritakse 2025.a oktoobrisse. Vastuskirjas oli mainitud, et 02.07.2025 kohtumisel vallavalitsusega otsustati esmajärjekorras rajada puurkaev ilma veetöötluseta ja veetöötlust planeeritakse rajada järgmise investeerimisperioodi jooksul.

Riikliku järelevahtvemenetluse raames võttis amet 08.10.2025 joogivee kontrollproovi Soonurme küla veevärgist. Vastavalt Rahvatervise labori väljastatud katseprotokollile nr KL2025/V165794K ei vastanud joogivee kvaliteet määruse nr 61 sätestatud nõuetele raua ja mangaani sisalduse osas.

Analüüsitulemuste kohaselt oli joogivees raua sisaldus 420 µg/l (piirsisaldus 200 µg/l) ja mangaani sisaldus 88 µg/l (piirsisaldus 50 µg/l).

Uue puurkaevu veeproovide analüüsitulemused ei vasta nõuetele raua ja mangaani sisalduse osas (Miridon OÜ, 12.03.2026 katseprotokollid nr 260505 ja 594156665, raua sisaldus 389 µg/l (piirsisaldus 200 µg/l) ja mangaani sisaldus 92 µg/l (piirsisaldus 50 µg/l)).

ETTEKIRJUTUSE ADRESSAADI ARVAMUS JA VASTUVÄITED

Amet võimaldas joogivee käitlejale 18.10.2025 kirjaga nr 12.2-1/24/1946-10 riikliku järelevahtemenetluse käigus ärakuulamise. Joogivee käitleja 23.10.2025 vastuskirjas nr 2-3.2025/3060-1 järelevahtemenetluse raames vastuväiteid ei esitatud.

Amet teavitas 19.06.2026 kirjaga nr 12.2-1/26/1946-12 joogivee käitlejat, et kavatseb korrarikkumise kõrvaldamise eesmärgil koostada joogivee käitlejale ettekirjutuse ning andis joogivee käitlejale enne haldusakti andmist võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Joogivee käitleja märkis 01.07.2026 saadetud vastuskirjas, et Soonurme küla puurkaevu veetöötuse rajamine on kavandatud aastate 2027-2031 investeerimiskavasse, mille ühingu osanikud kinnitavad hiljemalt 2027. aasta alguses. Joogivee käitleja tegi ettepaneku näha ettekirjutuses ette, et ühing esitab pärast investeerimiskava kinnitamist täpsustatud tegevuskava, mille alusel määratakse veetöötuse rajamise lõplik tähtaeg.

PÕHJENDUSED

Joogivesi peab VeeS § 85 lg 1 kohaselt vastama määruses nr 61 kehtestatud kvaliteedinõuetele. VeeS § 87 lg 2 sätestab joogivee käitleja kohustuse tagada jaotusvõrgu kaudu antava joogivee vastavuse määrusega nr 61 kehtestatud nõuetele kohani, kus joogivesi saab kättesaadavaks teisele käitlejale või tarbijale, kui joogivee käitleja ja kinnistu omanik ei ole kokku leppinud teisiti. Vastavalt määruse nr 61 § 3 lg-le 2 joogivee mikrobioloogilised kvaliteedinäitajad, keemilised kvaliteedinäitajad ja indikaatorid (organoleptilisi omadusi mõjutavad ja üldist reostust iseloomustavad näitajad) ei tohi ületada sama määruse §-des 4–6 ning § 12¹ lõikes 2 sätestatud piirsisaldusi ja §-s 7 sätestatud parameetri kontrollväärtusi, välja arvatud sama paragrahvi lõikes 3 sätestatud tingimustel.

12.03.2026 võetud veeproovide tulemuste kohaselt ei taga rajatud uus puurkaev ilma veetöötluseta Soonurme küla veevärgi joogivee vastavust määruses nr 61 kehtestatud kvaliteedinõuetele raua ja mangaani sisalduse osas. Ameti hinnangul ei ole antud hetkel piisavat alust käsitleda ülaltoodud kahe indikaatornäitaja ületust joogivees võimaliku otsese ohuna inimese tervisele, kuid tarbijatele peab olema tagatud kvaliteedinõuetele vastav ning vastuvõetav joogivesi. Raua ja mangaani kõrgem tase on tihti vee hägususe ning ebameeldiva lõhna ja maitse põhjustajateks, mõjutades seeläbi joogivee vastuvõetavust. Kõrge mangaanisaldus võib lisaks põhjustada joogiveega kokku puutuvate seadmete ja materjalide korrosiooni ning määrdumist.

Raud ja mangaan on looduses levinud elemendid. Uue puurkaevu rajamine ilma veetöötluseta ei ole lahendanud joogivees ülenormatiivse raua ja mangaani sisalduse probleemi. Tegevusetus

veetöötuse tõhustamisel võib viia veekvaliteedi halvenemiseni ka teiste kvaliteedinäitajate (nt mikroobide kasv) osas, mille tagajärjel ei ole välistatud oht tarbija tervisele.

Amet jätab arvestamata joogivee käitleja ettepaneku määrata veetöötuse rajamise lõplik tähtaeg pärast investeerimiskava kinnitamist esitatava täpsustatud tegevuskava alusel. Ettepanek ei ole kooskõlas ettekirjutuse eesmärgiga kõrvaldada tuvastatud korrarikkumine kindlaks määratud tähtaja jooksul. Ettekirjutusega pandava kohustuse täitmise tähtaeg peab olema haldusaktis selgelt, üheselt ja kontrollitavalt määratud. Tähtaja sidumine joogivee käitleja osanike hilisema otsusega või tulevikus koostatava täpsustatud tegevuskavaga muudaks kohustuse täitmise tähtaja ebamääraseks ning raskendaks ettekirjutuse täitmise kontrollimist. Arvestades, et Soonurme küla veevärgi joogivees on raua ja mangaani piirväärtuste ületamine tuvastatud korduvalt ning mittevastavus on kestnud pikema aja jooksul, ei ole põhjendatud jätta korrarikkumise kõrvaldamise lõplikku tähtaega määramata ega lükata selle määramist edasi joogivee käitleja edasistele sisemistele otsustele.

Arvestades eeltoodut ning asjaolu, et Soonurme küla veevärgi joogivee kvaliteedi mittevastavusele ei ole pika aja jooksul lahendust leitud, leiab amet, et antud juhul on riikliku järelevalvemenetluse eesmärk kõige paremini saavutatav ettekirjutuse koostamisega.

(allkirjastatud digitaalselt)

Marje Muusikus

Ida regionaalosakonna juhataja